

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

Συναδέλφισσες και Συνάδελφοι,

Το Σχέδιο Νόμου «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις», που κατατέθηκε από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΙΘ, εν μέσω πανδημίας και διακοπών του Πάσχα, πρόκειται για μια ακόμη νομοθετική παρέμβαση, από την οποία **απουσιάζει το όραμα και η συνολική στρατηγική. Με άλλα λόγια είναι** μια κενή περιεχομένου εκπαιδευτική μεταρρύθμιση χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, με προτεινόμενες παρεμβάσεις καθαρά διαχειριστικού χαρακτήρα (και μάλιστα με το πρόσχημα του επείγοντος), **χωρίς ουσιαστικό διάλογο με τα πολιτικά κόμματα, και τους επιστημονικούς και συνδικαλιστικούς φορείς της εκπαίδευσης.**

Όσον αφορά στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, όσο και τα προηγούμενα που ψηφίστηκαν και έγιναν νόμοι του κράτους, δυστυχώς αποτυπώνει για μια ακόμη φορά την προσέγγιση της **αποσπασματικής νομοθέτησης και της έλλειψης θεσμικής κατοχύρωσης Εθνικού Διαλόγου.** Και βέβαια δεν συμβάλει στη **χάραξη μιας Εθνικής Πολιτικής για την Εκπαίδευση και την Έρευνα** μέσω της εκπόνησης ενός **Εθνικού Οδικού Χάρτη.** Επίσης, δεν δίνονται ουσιαστικές απαντήσεις και λύσεις στα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει το Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο, **όπως ενδεικτικά παρουσιάζονται ακολούθως :**

- Αδυναμία διασφάλισης αναγκαίων υλικοτεχνικών υποδομών
- Μη επαρκής στελέχωση των Πανεπιστημίων
- Τα Πανεπιστήμια των μεγάλων αστικών κέντρων δέχονται κάθε χρόνο πολύ μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών απ' αυτόν που μπορούν πραγματικά να διαχειριστούν, μέσω και των μετεγγραφών (σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι δεν γίνεται μεταφορά της πίστωσης στο Πανεπιστήμιο υποδοχής για κάθε φοιτητή που μετεγγράφεται σε αυτό)
- Η αξίωση της πολιτείας για υψηλή επαγγελματική εξειδίκευση των αποφοίτων έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη μιας συνολικότερης εποπτείας του επιστημονικού αντικειμένου, ώστε να επιτυγχάνεται η διασφάλιση ενός σταθερού γνωστικού υπόβαθρου
- Η πολιτεία, δεν φροντίζει για την κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων
- Τα Πανεπιστήμια δεν έχουν πλήρη αυτονομία στη διοικητική και οικονομική τους λειτουργία
- Το διδακτικό προσωπικό των Πανεπιστημίων είναι χαμηλά αμειβόμενο και δεν έχει πάντοτε μια σταθερή συνεργασία με τα εκάστοτε ιδρύματα (πολλά Τμήματα Πανεπιστημίων λειτουργούν με το μεγαλύτερο μέρος του διδακτικού προσωπικού τους να είναι μη μόνιμο)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

- Έλλειψη θεσμοθέτησης επαρκών μέτρων οικονομικής ενίσχυσης οικογενειών με τέκνα φοιτητές (υποτροφίες, εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων και κατασκευή νέων εστιών, κλπ)
- Οι αγκυλώσεις και δυσλειτουργίες των ΕΛΚΕ των Πανεπιστημίων παραμένουν και δυσχεραίνουν την αναπτυξιακή πορεία τους
- Έλλειψη πρόνοιας για ΑΜΕΑ : Προσβάσιμων κτηρίων, εστιών, χώρων σίτισης, βιβλιοθηκών, γραμματειών, γραφείων καθηγητών, αιθουσών διδασκαλίας κτλ. - Προσβάσιμες μορφές συγγραμμάτων - Παροχή των απαραίτητων τεχνικών βοηθημάτων σε κάθε φοιτητή με αναπηρία με σκοπό την απρόσκοπτη παρακολούθηση των μαθημάτων - Εξειδικευμένο προσωπικό για την στήριξη των ΑΜΕΑ εντός και εκτός μαθημάτων
- Ενίσχυση του θεσμού της Πρακτικής Άσκησης φοιτητών σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε συναφή, με τις σπουδές τους, αντικείμενα

Όσον αφορά στις διαδικασίες ανάδειξης οργάνων διοίκησης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και για τα θέματα που θίγονται στο παρόν σχέδιο νόμου :

- Η 4ετής θητεία του Πρύτανη, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη μη δυνατότητας δεύτερης θητείας, όπως και το ενιαίο ψηφοδέλτιο, είναι προς τη θετική κατεύθυνση.
- Η προτεινόμενη σύνθεση του σώματος των εκλεκτόρων για την ανάδειξη των Πρυτανικών Αρχών έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την αρχή της συλλογικής και δημοκρατικής διακυβέρνησης που – κατ' εξοχήν – οφείλει να εκφράζει κάθε ακαδημαϊκός χώρος, διότι αποκλείει άνευ λόγου ένα μεγάλο μέρος της ακαδημαϊκής κοινότητας (μόνιμου προσωπικού) από τις διαδικασίες ανάδειξης των ανώτατων οργάνων διοίκησης των ιδρυμάτων, μη λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη και το υφιστάμενο μοντέλο διοίκησης των ελληνικών Πανεπιστημίων.

Με βάση τα ανωτέρω και επισημαίνοντας και την αντίφαση, όσον αφορά στη σύνθεση του σώματος των εκλεκτόρων, για τη διαδικασία εκλογής Κοσμήτορα, Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου Τμήματος, θεωρούμε κεντρική και αδιαπραγμάτευτη κατάκτηση της χρηστής δημοκρατικής εκπροσώπησης και διοίκησης των ΑΕΙ ότι στη σύνθεση του σώματος των εκλεκτόρων για την ανάδειξη των πρυτανικών αρχών απαραίτητως συμμετέχουν εκτός των μελών ΔΕΠ, τα επιπλέον οργανικά μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού (ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ) και οπωσδήποτε το Διοικητικό Προσωπικό, όπως μέχρι σήμερα (με ποσόστωση).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

- Όσον αφορά στο πότε γίνεται η προκήρυξη (με βάση και τις εμπειρίες που έχουμε όλοι μας) θα πρέπει να ορίζεται με ρητή διάταξη (να μην υπάρχει η έκφραση "τουλάχιστον").
- Στο ενιαίο ψηφοδέλτιο θα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον έξι υποψηφιότητες αντιπρυτάνεων (4 τακτικοί και τουλάχιστον 2-αναπληρωματικοί – α' και β' αναπληρωματικός). Για την πρόταση αυτή, το βασικό μας επιχείρημα έχει να κάνει με επόμενη διάταξη, κατά την οποία προβλέπεται στην περίπτωση που ένας από τους Αντιπρυτάνεις εκλείψει, τότε η αναπλήρωσή του γίνεται από τη Σύγκλητο - το οποίο θεωρούμε προβληματικό και αντιφατικό με την προσέγγιση του ενιαίου ψηφοδελτίου.
- Όσον αφορά στον τρόπο διεξαγωγής της εκλογικής διαδικασίας, τόσο των πρυτανικών αρχών, όσο και των άλλων μονοπρόσωπων οργάνων διοίκησης (Κοσμήτορας, Πρόεδρος και Αναπληρωτής Πρόεδρος Τμήματος) θα πρέπει να γίνεται με τη διαδικασία της δια ζώσης ψηφοφορίας (με κάλπη), γιατί μόνο η διαδικασία της κάλπης διασφαλίζει απόλυτα την ανεξαρτησία του κάθε εκλέκτορα (κατά τη στιγμή της ψηφοφορίας) από πιέσεις που δύνανται να ασκηθούν στον χώρο και στη χρονική στιγμή όπου ασκεί το εκλογικό του δικαίωμα. Η ηλεκτρονική ψηφοφορία να είναι αποκλειστικά επιλογή μόνο των Πανεπιστημίων με μεγάλη γεωγραφική διασπορά των εγκαταστάσεων λειτουργίας των και κατόπιν σχετικής απόφασης της Συγκλήτου. Επίσης προτείνουμε τη **θέσπιση της επιστολικής ψήφου για μέλη του σώματος των εκλεκτόρων που αδυνατούν να συμμετάσχουν για συγκεκριμένους λόγους, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία (π.χ. βρίσκονται εκτός Ελλάδος για ανάγκες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα ή εκπροσώπησης του ιδρύματος, είναι σε εκπαιδευτική άδεια ή συντρέχουν λόγοι υγείας).**

Η βασική μας, επί της αρχής, θέση για τις μετεγγραφές είναι : "Θεσμοθέτηση μέτρων οικονομικής ενίσχυσης οικογενειών με τέκνα φοιτητές ώστε να σταματήσει και το φαινόμενο των μεταγραφών (υποτροφίες, επιδότηση ενοικίου, έκπτωση φορολογίας, αύξηση του αφορολόγητου για γονείς φοιτητών, εκσυγχρονισμός των υπάρχοντων και κατασκευή νέων εστών, χρήση πιστωτικών καρτών εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικών κουπονιών). **Οι μετεγγραφές να περιοριστούν αυστηρά σε περιπτώσεις** ιατρικού χαρακτήρα, ΑΜΕΑ που χρήζουν της οικογενειακής υποστήριξης και παιδιών πολυτέκνων οικογενειών.

Για το προτεινόμενο σύστημα μετεγγραφών :

- Η χρήση του μέσου όρου των τριών (3) τελευταίων οικονομικών ετών για τον προσδιορισμό του ατομικού ή του οικογενειακού εισοδήματος είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.
- Για τις μετεγγραφές φοιτητών θα πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένα τα κριτήρια (τα Πανεπιστήμια να καθορίζουν, ανά τμήμα, τη βάση

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

εισαγωγής και μετεγγραφής ή τη βάση ενός βασικού μαθήματος εισαγωγής και μετεγγραφής ή να καθορίζεται ένα ενιαίο ποσοστό της βάσης εισαγωγής ως βάση μετεγγραφής για όλα τα Πανεπιστήμια). Βέβαια θα μπορούσε να υπάρχει συνδυασμός των παραπάνω, δηλ. τα Πανεπιστήμια να καθορίζουν βάση εισαγωγής ή βάση σε μάθημα εισαγωγής και το Υπουργείο να καθορίζει μια οριζόντια ποσοστιαία μείωση της βάσης εισαγωγής ως βάση μετεγγραφής (π.χ. τουλάχιστον το 80% της βάσης εισαγωγής).

- **Το ποσοστό του 15% θεωρούμε ότι θα πρέπει να μειωθεί στο 10%.**
- **Θα πρέπει να ζητείται η γνώμη** των Πανεπιστημίων για τον καθορισμό των αντιστοιχιών των Τμημάτων ή/και των Εισαγωγικών Κατευθύνσεων, που θα χρησιμοποιηθούν για τις μετεγγραφές.
- **Η εισαγωγή της «μετακίνησης» - πρόκειται για έναν «β' κύκλο μετεγγραφών», όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση - συμβάλει αρνητικά στην αντιμετώπιση της διαπιστωμένης στρέβλωσης.**
- **Να καταργηθεί η Επιτροπή των κατ' εξαίρεσης μετεγγραφών.**

Όσον αφορά στα Ξενόγλωσσα Προγράμματα, η θέση μας, επί της αρχής, είναι θετική για τη δυνατότητα των Πανεπιστημίων να δημιουργούν ξενόγλωσσα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών και μεταπτυχιακών σπουδών για την υποδοχή αλλοδαπών φοιτητών.

Όμως το συγκεκριμένο πλαίσιο λειτουργίας αυτών θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο και να διασφαλίζει ότι δεν θα δημιουργούνται προβλήματα στην υλοποίηση των προπτυχιακών προγραμμάτων και ειδικότερα όσον αφορά στην απασχόληση των μελών ΔΕΠ και στη χρήση των υποδομών των Πανεπιστημίων. **Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών να λειτουργούν σε βάρος των προγραμμάτων σπουδών των τμημάτων / σχολών των Πανεπιστημίων.**

ΕΠΙΠΛΕΟΝ :

- **Θα πρέπει να αναφέρεται ρητά** ότι το διδακτικό προσωπικό του Πανεπιστημίου (ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ) καλύπτει το υποχρεωτικό του ωράριο εντός των προπτυχιακών προγραμμάτων του ιδρύματος και κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται η κάλυψη αυτού, όλου ή μερικώς, εντός των ΞΠΣ.
- **Θα πρέπει επίσης και για τα προπτυχιακού τύπου και για τα μεταπτυχιακού τύπου ΞΠΣ να αναφέρεται ρητά** στο νόμο ότι διέπονται από τις ίδιες νομοθετικές διατάξεις και, κατά συνέπεια, πρέπει να πληρούνται οι ίδιες απαιτήσεις με εκείνες που ισχύουν για τα υφιστάμενα ΠΠΣ και ΜΠΣ των Πανεπιστημίων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

- **Θα πρέπει στα κριτήρια ίδρυσης** να υπάρχει και η πρόβλεψη ότι προτεραιότητα έχουν τα υφιστάμενα ΠΠΣ και ΜΠΣ στη χρήση, τόσο της κτηριακής και της υλικοτεχνικής υποδομής (ειδικά για ΞΠΣ που θα έχουν και απαιτήσεις εργαστηρίων), όσο και στην απασχόληση μελών ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ του Πανεπιστημίου.
- **Θα πρέπει να προβλέπεται** τα προτεινόμενα ΞΠΠΣ να έχουν χρονική διάρκεια αντίστοιχη των υφιστάμενων ΠΠΣ (π.χ. εάν πρόκειται για ένα ΞΠΠΣ στο γνωστικό αντικείμενο του μηχανικού, να μην επιτρέπεται η ίδρυση 3ετους διάρκειας ΞΠΠΣ) - **σε διαφορετική περίπτωση "ανοίγεται παράθυρο για άλλα πράγματα"**.
- **Αναφέρεται στο σχέδιο νόμου** : "Τα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής δύνανται να διοργανώνουν Ξ.Π.Σ. ... σε συνεργασία με αναγνωρισμένα Ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής". Προκύπτουν τα εξής ερωτήματα :
α) με ποιους κανόνες; **β)** και τρίτων χωρών; **γ)** δηλ. μήπως αυτή η γενική διατύπωση ανοίγει το δρόμο για τη συνεργασία και με παραρτήματα (βλ. κολέγια) Πανεπιστημίων της αλλοδαπής στην Ελλάδα;
- **Δεν αναφέρεται πουθενά στο σχέδιο νόμου οτιδήποτε σχετικό με τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των ΞΠΣ** (ιδιαίτερα για εντός Ελλάδας). Δεν θα πρέπει να μείνει «**θολό το τοπίο**». Εκτός και εάν θεωρείται ότι αυτό "έχει λήξει" με τις προηγούμενες νομοθετικές παρεμβάσεις της Υπουργού για τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των κολεγίων!!!
- **ΠΡΟΣΟΧΗ!!!!** Αναφέρεται στις διατάξεις για τα ΞΠΣ : "α. Η υποχρεωτική διάρκεια σπουδών είναι κατ' ελάχιστον αα) τριετής για προγράμματα πρώτου κύκλου , αβ) ετήσια για προγράμματα δεύτερου κύκλου και αγ) τριετής για προγράμματα τρίτου κύκλου"!!!!

Δηλαδή, όλες οι ανησυχίες που διατυπώσαμε προηγουμένως μεγαλώνουν!

Δηλ. δύο ταχύτητες φοιτητών όσον αφορά στην ελάχιστη διάρκεια των σπουδών τους, κλπ.

Για τα Θερινά Προγράμματα Σπουδών (Θερινά Σχολεία)

- Αναφέρεται : "Τα θερινά προγράμματα σπουδών των Α.Ε.Ι. δύνανται να χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων". **Πως διασφαλίζεται η διαφάνεια στη λήψη μιας τέτοιας απόφασης;** Με ποια κριτήρια ο εκάστοτε Υπουργός θα λαμβάνει μια απόφαση οικονομικής στήριξης ή όχι ενός ΘΠΣ;

Δεν θα πρέπει να υπάρχει χρηματοδότηση, γιατί πολύ απλά θα μπορούσαν να είναι αυτοχρηματοδοτούμενα, όπως σε όλο τον κόσμο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΙΝΗΣΗ

- Τα ECTS που θα αποδίδονται σε ένα ΘΠΣ πως θα μπορούν να αξιοποιηθούν; Θα είναι δυνατόν να "αξιοποιούνται" και για ένα υφιστάμενο ΠΠΣ; Θα μπορούσαν, και ιδιαίτερα για μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και όχι για προπτυχιακό, **αλλά μόνο μετά από αποδοχή του τμήματος ή του Πανεπιστημίου** κλπ, όπως γίνεται π.χ. στη Σκανδιναβία εδώ και πολλά χρόνια.

Καλούμε την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΙΘ να αναθεωρήσει τη στάση της και πριν την όποια προσπάθεια νομοθέτησης, να ξεκινήσει άμεσα έναν ουσιαστικό **διάλογο** με τα πολιτικά κόμματα, τους επιστημονικούς και συνδικαλιστικούς φορείς της εκπαίδευσης και να καταθέσει ολοκληρωμένη πρόταση για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Εκ μέρους της Πανεπιστημιακής Ανεξάρτητης Κίνησης

Βιβιλάκη Βικτωρία
Βαρελίδης Γεώργιος
Καμινάρης Σταύρος
Πυρομάλης Δημήτριος
Τυμπής Δημήτριος